

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

* Ένας λαός υφώνεται άμα
δαίτη πώς δε φοβάται την
αλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φυ-
σικούς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΣΤ'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 10 ΤΟΥ ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘΜ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 282

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ALBERT THUMB. Τὸ ζήτημα τῆς νεοελληνικῆς (με-
τάφρ. Λέκα Ἀρβανίτη).

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Ἱστορικὰ ξεγυμνώματα
(συνέχεια).

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ. Τὰ «Γεωργικά» τοῦ Βιργιλίου (τέ-
λος).

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ. Στους σοσιαλιστοφάγους. (τέ-
λος).

» Ἀπάντησις εἰς μιὰ πρόκλησι.

Σ. ΧΑΡΑΗΣ. Ντροπή σας!

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Οἱ «Ἀλυσίδες» στὸν τύπο.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — ΧΩΡΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΝΤΡΟΠΗ ΣΑΣ

* Πατέρες τοῦ ἔθνους, ἀντιπρόσωποι τοῦ Λαοῦ,
ντροπή σας!

Τὴν περασμένη Δευτέρα ἀρραδίκατε παλὶ ἕνα σωρὶ
μελετημένες κουταμάρες στὴ σάχη ἑνὸς ἀνθρώπου,
ποὺ βρισκόταν πολὺ μακριὰ γιὰ νὰ σὰς δώσει τὴν
κατάλληλη ἀπάντησι. Μὰ εἶμαι βέβαιος πὺς δὲ θὰ
σὰς ἔκρινε ἄξιους γιὰ ἀπάντησι. Ὀχι, Ὀχι, δὲ θέλε-
τε ἀπάντησι, σὰς φτάνει ἡ περιφρόνησι, προδύτες!

Ἄλλοι λευτερώσαν τὴν πατρίδα καὶ ἄλλοι σή-
μερα πλιατσικολογοῦνε, νὰί σεις, Ἑθνοπνίχτες, τῶν
Κλεφτῶν ἀπόγονοι! . . . Καὶ οὔτε κἄνε δὲν ἀνα-
γνωρίζετε πὺς χρωστάτε μιὰ βνωμοσύνη εἰς κείνα τὰ
λιοντάρια, μὰ τοὺς καταφρονάτε καὶ τοὺς βρίζετε,
ἀρνιόσατε τὴ γλῶσσα ποὺ μιλοῦσαν.

Ποῦ νὰ ξέρουν ἐκεῖνοι ποὺ χύσαν τὸ αἷμα τους
στὴν καταραμένη τούτη Γῆ, πὺς σήμερα θὰ ἀκου-
στεῖ στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλευτέρων ἀπὸ τῶν Δελεγιώρ-
γηδων τὸ στόμα «Εἶναι ἐντελὲς παράλογον νὰ θέ-
λωμεν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἐμιλίαν γλώσσης μό-
νον εἰς χρόνους δουλείας ἐμιληθείσης».

Δὲν εἶταν χρόνια δουλείας τοῦ ἡρώισμου τὰ χρό-
νια; χρόνια δουλείας εἶναι τὰ σημερινὰ καὶ τὸ ἔθνος
εἰς σὰς Σκλάβο.

Μόνον ἀπόγονοι ἐκείνων ποὺ ἀλλάξαν τὴν πίστη
τους καὶ δουλέψαν τὸν Τούρκο θὰ λέγαν τέτις λό-
για; μὰ ἀλήθεια, φαίνεται πὺς ἀπὸ τέτιους ἡ σκού-
φια σας κρατάει, γιὰτὶ τὸ σφίξι σας κοιτάζετε σεις,
πὺς νὰ μπαλωθεῖτε γιὰ τοῦ λαοῦ τὸ σφίξι οὔτε
λόγος. Σεις νὰ μοιραστεῖτε τὸ χρῆμα καὶ νὰ φια-
σετε παλάτια μὲ ἕνα σωρὶ βωμοδουλείας, σεις λαο-
πλάνοι, ποὺ μὲ ἕνα σωρὶ ψευτιὲς σέρνετε τὸ λαὸ
σκλάβο σας, τὸ λαὸ ποὺ σὰς τιτλοφορεῖ Σωτήρες.

Καὶ σ' ὅλα αὐτὰ τὸ Σύμβολόν σας Σύνταγμα.

Δὲ βγαίνει τίποτα ποιανῶν εἰστε ἀπόγονοι, πέ-
σατε μέσα στὸ βούρκο καὶ καταβρωμισθήκατε καὶ
σεῖς οὔτε στάλα ἀπὸ τὸ αἷμα ἐκεῖνο δὲν ἔχετε στίς

φλέβες σας. Τὴν ψυχὴ κεινῶν ἄλλοι τὴν κληρονόμη-
σαν, ἐκεῖνοι ποὺ φροντίζουν νὰ ξεσκλαβώσουν καὶ ἀπὸ
τὰ νύχια σας νὰ τὴ βγάλουν, ἀπὸ τὰ νύχια σας, ὄχι
τροὶ τρισευρότεροι ἀπὸ τὸν καλὸ, τὸν κατάκαλο, τὸν
ἀγαθὸ τὸν Τούρκο, σεις ὑπουργοὶ καὶ ἀνάξια τῆς
Κλεφτουριάς παιδιὰ.

Καὶ δὲ νιώσατε πὺς οἱ πονηροὶ Καλαμπράδες
σὰς εἶπαν νὰ μιμηθεῖτε τοὺς Περικλῆδες καὶ ὄχι
τοὺς Κολοκοτρώνηδες, γιὰτὶ ἀπόγονος τοῦ Περικλῆ
μποροῦσε καθίνας νὰ ποζάρει, κἄθε παλιάνθρωπος.
Σὰς τούμπαραν, σὰς κοροϊδεύαν καὶ σὰς ἀφομοίωσαν.

*

Ἔχουμε καὶ μεῖς μιὰ ἰδέαν σὺν τὴν ἰδέαν ποὺ
εἶχαν οἱ πατεράδες σας καὶ περιμένουμε καὶ μεῖς
μιὰ Ἀνάσταν.

Ἔχουμε καὶ μεῖς μιὰ Φιλικὴ Ἑταιρεία μὲ δια-
κλάδους σ' ὅλα τοῦ ἐξωτερικοῦ τὰ μέρη, ἔχουμε
ἐκεῖ καὶ ξένους καὶ δικούς ποὺ μὰς ὑποστηρίζουν.
Κι ὁ Ψυχάρης, ποὺ σεις τότε βρίζετε, εἶναι γιὰ μὰς ὁ
Γερμανὸς Παλαιῶν Πατρῶν. Ναι, Στῆν - Πασσᾶ, θέ-
λουμε νὰ σώσουμε τὰ παιδιὰ μας, ἀπὸ τὸ ἄτιμο
παιδομάζωμα ποὺ μὰς κἄνει καὶ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά
μας τὰ παίρνεις, καὶ τὴν πίστη τους ἀλλάζεις, γιὰ
νὰ μὰς πολεμήσουν ἐμὰς μεθαύριο, νὰ πολεμήσουν τὴ
μητέρα τους, ποὺ μαζί μὲ τὸ γάλα της καὶ τὴ
γλῶσσα τοὺς ἔδωσε.

*

Μὰ δὲ σὰς σφύρει νὰ μάθει ὁ κόσμος τὴν Ἀ-
λήθεια, γιὰτὶ τὸ ψεύτικόν σας οἰκοδόμημα θὰ πέσει
νὰ σὰς πλακώσει. Γι' αὐτὸ σκούζατε καὶ φωνάζατε
σὺν τὸ θερὶ ποὺ τοῦ παίρνουν τὸ ζωντανὸ ἀπὸ τὸ
στόμα.

Μὰ δὲν εἶναι μακριὰ ὁ καιρὸς.

Οἱ Κινούριες Ἰδέες ποὺ καρποφόρησαν στὴν
Εὐρώπη, ἀρχίζουν καὶ στὸν τόπο μας νὰ φανερώνουν-
ται. Δὲν ξέρω τί μορφή θὰ πάρουν, ἰδῶ ἴσως ἀλλά-
ξουν, ἴσως πάρουν ντόπια μορφή, μὰ τοῦτο ξέρω μο-
νάχα, πὺς εἶναι καιρὸς νὰ μιλήσουν στὸ λαὸ ἀν-
θρώποι μὲ λόγια σταράτα, στὴ δική του γλῶσσα καὶ
ὄχι εἰς γλῶσσα ψεύτικη. Θάρεθαι καιρὸς ποὺ ὁ θυμὸς
τοῦ σκλαβωμένου θὰ ξεσπάσει καὶ στὰ πράγματα θὰ
ρθοῦμε μεῖς, μεῖς ποὺ πονᾶμε τὸν τόπο, μεῖς οἱ Ρω-
μιοί, οἱ ἀληθινοὶ ἀπόγονοι τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐπα-
νάστασης, μεῖς οἱ ταπεινοὶ τώρα μὰ καὶ ἐκλεχτοὶ
τοῦ ἔθνους, ποὺ σκλαβωμένοι ἀθόρυβα ἐργαζόμεστε
καὶ πριονίζουμε τὸ δέντρο ποὺ σεῖς φυτέψατε εἰς σά-
πιον χῶμα.

Φυλαχτεῖτε: οἱ Κλέφτες τοῦ 21 θὰ βρυκολακιά-
σουν: φυλαχτεῖτε ἀπὸ τὸ θυμὸ τους.

Σ. ΧΑΡΑΗΣ

Γ. Γ. Ἰκτετεύουμε «τὴ φίλη Γαλλία» νὰ μὰς

λυπηθεῖ καὶ νὰ μὴν πάρει στὰ σωστὰ τὰ λόγια δι-
σκαλοῦπναιτισμένων βουλευτῶν. Βέβαια, θὰ θυμηθεῖ
τί κακὸ ἔπαθε ἐκείνη ἀπὸ τοὺς κηλογέρους, ποὺ τώ-
ρα τοὺς δίδωνε κακὴν κακῶς καὶ θὰ καταλάβει
καὶ τὴ σημερινή μας κατάντια.

Σ. Χ.

ALBERT THUMB

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ (I)

Ὡς εἴκοσι τρεῖς χρόνια τώρα, στὴν Ἑλλάδα
πολεμάει ἕνα κόμμα — μικρὸ κόμμα, μὰ ποὺ ἠλοῖνα
μεγαλώνει — νὰ κατορθώσει ρυθικὸ ξαναμορφωμὸ τῆς
γραφτῆς ἑλληνικῆς. Θέλει τὴ γραφτὴ, τὴν καθ-
ρέβουσα καθὼς τὴ λέν, ποὺ χώρισε μὲ τὴ ζωντανή
λαλιὰ καὶ ἀκολουθεῖ τῆς παλιῆς τῆς τυπικῆς καὶ λε-
ξικῆς, νὰν τὴν ἀντικαταστήσει μὲ τὴ ζωντανή μορφή,
ποὺ τὸ πρωτόπλασμα τῆς βρίσκεται μέσα στὰ κλι-
φτικὰ τραγούδια καὶ ποὺ λογοτεχνικὰ σκαλίστηκε
ἀπὸ τὸ Ζακυνθινὸ Διονύσιον Σολωμὸν (1798 1857),
τὸν ἐξοχώτερον ποιητὴ τῆς Ῥωμοσύνης. Ἐνῶ οἱ ἐ-
πίστημοι κύκλοι, μάλιστα ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ Παι-
νεπιστήμιο, προσκολληθήκαν ἐπίμονα στὸν τραχὺ ἀρ-
χαῖκόν τύπον, μιὰ παρέα γραφιδῆς, νιοὶ μὲ ἀξία, συγ-
κεντρωμένοι γύρω στὸ Γράμμα Ψυχάρη τοῦ Παρισιοῦ,
κατακρίσθηκαν πραχτικὰ ν' ἀποδείξουν πὺς ἡ κα-
ταφρονεμένη δημοτικὴ ἀρκεῖ νὰ δηλώσει κἄθε στο-
χασμὸ. Ἐνα περιοδικὸ, ὁ Νουμάς, κυκλοφορεῖ ὡς
ὄργανον τῶν ξαναμορφωτικῶν ιδεῶν τους.

Οἱ δυτικοὶ ἐπιστήμονες, ὅσοι καταγίνονται στὴ
μελέτῃ τῆς νεοελληνικῆς, ἀκολούθησαν μὲ ζωηρὴ ἐ-
πιδοκιμασίαν τὴν προκοπὴ τῆς ξαναμορφωτικῆς ἰ-
δέας, καὶ χωριστὰ ὁ Κ. Κρούμπας τοῦ Μόναχου
μὲ μιὰ του διεξοδικὰ διατριβὴ «Τὸ πρόβλημα
τῆς νεοελληνικῆς γραφτῆς» (Μόναχο 1902) σημαν-
τικὰ βόηθησε τοὺς ὁπαδοὺς της. Τὸ βιβλίον ἔφερε
κάπως εἰς στεναχώριες τοὺς ἀντίθετους, καὶ ὁ πρω-
τεγωνιστὴς τους, ὁ Γ. Χατζηδάκης, πανεστημιακὸς
καθηγητὴς τῆς Συγκριτικῆς Γλωσσολογικῆς, ζώστη-
κε νὰ διαφεντέψῃ τὴν καθρέβουσα καὶ ν' ἀντικρού-
σει τὸν Κρούμπαν. Ὅπως, ὅπως ἐγώ, κρίνει πολυ-
τιμότητα τὴ δουλιὰ τοῦ Χατζηδάκη στὸν ζήτησιν
τῆς νεοελληνικῆς, λυπάται μὴ βλέποντας τὸν ἐξαί-
ρετο λόγιον στὴ σειρά τῶν ὑπέρμαχων τοῦ γλωσσικοῦ
ξαναμορφωμοῦ. Ἡ μεγάλη τιμὴ ποὺ μὲ κἄθε δίκιον
χαίρεται ὁ Χατζηδάκης στὸν τόπον του — ἀφοῦ ὅμως
πρῶτα οἱ ξένοι ᾤωσαν τοὺς πατριώτες του ὡς πρὸς
τὴ μεγάλη του ἀξία — στερέωσε στὴν ἀντίδρασιν

(I) Δις Χατζηδάκη, τὸ γλωσσικὸ ζήτημα στὴν Ἑλλά-
δα. Ἀθήνα, Μπαρ 1905. Σελ. 144.

του τό κόμμα το αντιδημοτικό. Ο Έλληνας λόγιος ως τόσο δεν καταδίκασε από την αρχή τόσο έντονα τη δημοτική ως γραφή όσο τώρα ύστερα, από τον καιρό δηλαδή που το ζήτημα κατάντησε φλογερό (2). Ακόμα και τώρα, στη διατριβή που ανέφερα, τὰ νὰ διαβάξει κανείς στις ἀράδες μεταξύ πὼς μ' ἡσυχὴ συνείδηση δὲν τὴ διακρινέται τὴν ὑπερκλασσικὴ γραφή.

Στὸν κύκλο τῶν ἀντιδημοτικῶν ὁ Χατζηδάκης εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους, ἔως ὁ μόνος καθαρὸ ἀρματομένος μετὰ τὰ ὅπλα γλωσσολογικοῦ μεθόδου. Ὡς τόσο—μάλιστα γιὰ τοῦτο ἴσα ἴσα πρέπει ἀμέσως νὰ εἰπωθεῖ—δὲν κατόρθωσε μετὰ τὰ ἔργα του γλωσσολογικοῦ ζετασμοῦ νὰ βάλει κάπου τοὺς ἀντικρινούς του. Γιατὶ πρῶτα ἡ γλωσσικὴ ἱστορία μ' ἀρκετὰ παραδείγματα μᾶς μαθαίνει πὼς ὁ ἀγῶνας ὑπὲρ καινούργιας γλώσσας, ἀπὸ τὴ ζωὴ πηγασμένης, τέλειωσεν μετὰ τὴ νίκη της πάντα, ὥς εἶταν ὅσο θές γὰρ τὰ νίβρα τοῦ συντηρητισμοῦ ἐπειτα, καθὼς μαθὲς κι' ὁ ἴδιος ὁ Χατζηδάκης παρατηρεῖ, τέτιος ἀγῶνας δὲν ἔχει σκοπὸ ἀπλὴ ἀκαδημαϊκὴ συζήτηση, παρὰ εἶναι ἀγῶνας μορφωτικὸς, ὅπου πρῶτα πρῶτα ἀποφασίζει τὸ ζήτημα τῆς καταλλήλου σύνθεσης. Τὸ ζήτημα τῆς καταλλήλου σύνθεσης πάλι βαρύνεται σὲ γινώμες ἀχώριστες ἀπὸ αἰσθηματικούς λόγους. Οἱ αἰσθηματικοὶ τέλος λόγιοι, ριζικὰ ἀντίθετοι μεταξύ τους, ἐπιρρεάζονται κι' ἀφτοὶ μετὰ τὴ μιὰ ἢ τὴν ἄλλη μεριὰ ἀπὸ κράτος συντηρητικῶν (ἀντιδραστικῶν) ἢ προοδευτικῶν φρονημάτων, πού τ' μεταξὺ τους ἀναφορὰ—κατὰ τὸ ἔθνος, τὸ ἔθνος, τοὺς καιροὺς—μπορεῖ νὰ εἶναι ἀλλιώτικη σημαντικὰ.

Ὁ Χατζηδάκης καὶ πρὶν, δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς, εἶχε ἀντικρούσει τὸ βιβλίον τοῦ Κρουμπάχου σὲ μιὰ του μεγαλύτερη διατριβή (3). Τὸ μικρότερον γερμανικὸν του βιβλίον, πού συγκεφαλαιώνει ὅλη τὴν οὐσία, εἶναι φανερὰ προσημένο γιὰ πλατύτερους κύκλους τοῦ ἐξωτερικοῦ κι' ἀπὸ τὴν «Ἀπάντησιν» τὸ ξεχωρίζει τὸ λιγώτερον πολεμικὸν του ὅρος. Κι' ἀπὸ τὰ δύο ὅμως δὲν κρύβεται κάποια ἀγκυρόχρησις καὶ δυσἀρεσκεία πὼς ἕνας ξένος λόγιος, —μάλιστα τῆς

(2) Μιὰ στιγμή στὴ 1901 ξέσπασεν σὲ ἀληθινὴ μάχη, μετὰ στάτες, ἀλλαγὰς ὑπουργικὰς, μετὰ νεκρῶν καὶ λαθωμένων, στὸν καιρὸ δηλαδή τῆς λογοστρεφείας ἀπὸς τὴν μεταφράσιν τῆς Γραφῆς. Ὡς πρὸς τὴν ἀφορμὴν τῆς δόξας τῆς γινώμης μου τότες στὸ Grenzboten (1902).

(3) Ἀπάντησις εἰς τὸν κ. Κρουμπάχον. Ἀθήνα 1905 (τυπωμένη μαζί μετὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ βιβλίου τοῦ Κρουμπάχου).

φῆμης τοῦ Κρουμπάχου — νὰ καταπιαστῇ καὶ νὰ ταρῇ τοὺς κύκλους τῶν καθαρεβουσιάνων, καὶ πὼς τοὺς μισητοὺς μαλλιαροὺς — μετὰ τὴν παρανόμιον σάτυρίζονται οἱ νιοὶ οἱ γραφιάδες, οἱ φίλοι τοῦ ξαναμορφωμοῦ — νὰν τοὺς βοηθήσει μετὰ τὸ βάρος ἐπιχειρημάτων ἐπιστημονικῶν. Γιατὶ ὁ Χατζηδάκης ἐννοεῖ πὼς «τὸ γλωσσικὸ ζήτημα τὸ ὅλον ὁ νεοελληνικὸς λαὸς» (σελ. 5) καὶ θεωρεῖ τῶν ξένων λόγιων τὸ ἀνακρίτως πὼς δὲ χρησιμεύει παρὰ νὰ μεπιδέβει ζήτημα κανονισμὸν τάχα. Μὰ κανονισμὸν ἀλλ' εἶναι ἕνα ζήτημα πού, χωρὶς νὰ λογαριάζουμε ἄλλες πρὶν ἐποχές, εἴκοσι τόσα χρόνια τώρα ἀναστατώνει ὅλους τοὺς γραμματισμένους τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ πού δραστήρια διαφεντεύεται ἀπὸ ἀριθμὸν τοὺς ὅχι ἀσήμαντον; Ὅταν τοῦ ξαναμορφωμοῦ οἱ ὁπαδοὶ ἔσιν κοντόλογα χαρακτηρίζονται «Ἀίρεσις», ὅπως συχνὰ τοὺς χαρακτηρίζει ὁ Χατζηδάκης, ἀφτοῦ δὲν ἀποδείχνη τίποτα ἄλλο παρὰ πὼς οἱ ἀντίπαλοί τους φοντάζονται τὸν ἐαυτὸν τοὺς ἀποκλειστικὸν κάτοχον τοῦ μόνου σωτήριου γλωσσικοῦ εἶδους. Ἀνάλογοι εἶναι οἱ στοχασμοὶ κι' ὅταν ἡ δημοτικὴ μεταφράσις τῆς Γραφῆς τοῦ Α. Πάλλη λέγεται «βιβλιομαρτυρία τοῦ Ἰεροῦ Λόγου» (σελ. 80 καὶ ἐξῆς), ἢ ὅταν αὐτὸν ἀποκηρυγμὸν τῆς δοξαζομένης μας ὀνομασίας «Ἑλληνες» (4) ξαναοἶε ὁ κόσμος κάπως ἰθνηκὴ προδοσία, ἢ ὅταν τὸ διαφέντεμα τῆς δημοτικῆς ἀπὸ ξένους νομιμίζεται κακοῦλο βῆμα κατὰ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Ἀφτοῦ δὲ εἶναι κι' ἂν εἶναι σωθινισμός· σὲ τί ὅμως ἔργα βρῆται ὁ σωθινισμός πού ὁ Χατζηδάκης κατηγορεῖ τοὺς Γερμανοὺς ἀντιγινωμούς του (σελ. 6), ἐγὼ δὲ βλέπω (5). Ἀν οἱ ξένοι στὴ Γερμανία κι' ἄλλοι ὅσοι ἀκολουθοῦν τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ δηλώνουν τὴ γνώμην τους μισοῦσαν τὸν ἐλληνικὸν λαόν, τότες θὰ παραιτοῦσαν τοὺς Ἑλληνες στὴν τύχην τους καὶ θὰν τοὺς παρατηροῦσαν μετὰ περιφρόνησιν ἐνὸς τσακίζοντος στὸ βράχον τοῦ σκληστοῦ κλασικισμοῦ, ἀντὶς μετὰ τὴν ἀριστερότητα κι' ἀντικειμενικὰ τους συμμετοχὴ νὰ ἐκθέτουνται κιόλας στὴν προσβολὴ πὼς τοὺς δωροδόκῃς ρούσσικος χρυσός (6). Ὁ—

(4) Τὸ ἔθνος «Ἑλληνες» τὸ ἀντικειμενικὸν ἢ ὀνομασία Ρωμῆς (=Ρωμαῖος), ἢ ἐπίσημη Βυζαντινὴ ὀνομασία πού κατάντησεν δημοτικὴ.

(5) Τὴς τέτοις ξένες λέξεις ὁ Χατζηδάκης δὲν τις καλονοῦν καὶ τις μεταχειρίζεται σὺν τὴν κυρὰ Μαλαπρόπαινα. Ἐπὶ τὸ Rennaissance μιὰ φορὰ τὸ εἶπε ἀντιγινώσκων τῶν νεωτέρων σπουδῶν. Σημείωσις Δ. Α.

(6) Γιὰ ν' ἀποφύγῃ παρενόησιν παρατηρῶ πὼς ἀφτοῦ δὲν τὸ εἶπε ὁ Χατζηδάκης παρὰ μερικὸν ὑπερβολικὸν θιασῶτες τῆς καθαρεβουσας.

ταν οἱ δίχως διάφορον στολίζονται μετὰ τέτις γλυκόλογα, ὥς κρινεῖ ὁ ἀναγνώστης πὼς οἱ διαφορετοὶ οἱ ἴδιοι φιλέδονται μετὰξὺ τους!

Ἀνάγκη δὲν εἶναι νὰ στρέγεις ὅλα ὅσα προτείνουν οἱ ξαναμορφωτάδες, κι' ἂν ἀκόμα ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν πᾶς μετὰ τὸ μέρος τους. Γιατὶ στὸν ἀγῶνα τὸ γλωσσικὸ δὲν εἶναι, νὰ πείς, ὁ σκοπὸς πὼς ν' ἀντικατασταθῇ ἡ καθαρεβουσία μετὰ μιὰ ἀπόλυτα ἀτομικὰ γλώσσα ἐνδὸς ὁρισμένου γραφίτη, παρὰ ἔχουμε τὸ γενικὸ ζήτημα· εἶναι ἢ ὄχι προτιμότερον ἀντὶς τὴ σημερινὴ γραφὴ μετὰ τοὺς φόβους τῆς τύπου νὰ παραδεχθῇ ὁ κόσμος κάποια μορφή τῆς ζωντανῆς δημοτικῆς. Κι' ἴσα ἴσα ἐπειδὴ ἡ γραφὴ πηγαίνει ὄχι ἀπὸ τὸ δέκατον ἐννατον ἢ δέκατον ὄγδοον αἰῶνα, παρὰ ἀπὸ τὰ μετακλασσικὰ—καθαρὰ ἀπὸ τὴν ἀλεξάνδρινήν ἐποχὴν,—θὰ πεί πὼς παραγέρας, ἔργα κατάντησεν ἀκατάλληλα ὡς δηλωτικὸ ὄργανον τῆς σημερινῆς ζωῆς. Γλωσσικὸ εἶδος μετὰ ἡλικίαν 2000 χρόνια τὸ χωρίζει τόσο πλατὺ βάρχρον ἀπὸ τὴ ζωντανὴ λαλιὰ, πού πρέπει ν' ἀποξενώθηκε πρὸς τὸ φυσικὸ γλωσσικὸ αἶσθημα ἐνὸς λαοῦ. Μήτε ἀφτοῦ τὴν ἀλήθειαν τὴν ἀλλάζει διόλου τὸ ἱστορικὸν πού μᾶς λέν τόσο συχνὰ, πὼς δηλαδή ὁ μεταπλασμός ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν πρὸς τὴν νεοελληνικὴν δὲν εἶναι τόσο βαθεῖς ὅσο ὥς ποῦμε ὁ ἀπὸ τὰ λατινικὰ πρὸς τὰ ἰταλικὰ. Μὰ νὰ! κι' οἱ νεοελληνικὲς γλώσσες βρῆσκονται τὸ λίγο λίγο τόσο κοντὰ στὴν παλιὰ ἐκκλησιαστικὴν σλαβικὴν ὅσο τὰ νεοελληνικὰ στὴν παλιὰ ἐλληνικὴν ὡς τόσο οἱ Ρωῦσοι (Βουργάροι, Σέρβοι κλ.) δὲ γράφουν τὰ ἐκκλησιαστικὰ παρὰ τὴν τωρινὴν τους γλώσσαν. Μήτε τὸ πὼς ἡ νεοελληνικὴ γραφὴ εἶναι γνήσιος ἱστορικὸς καιρὸς· μακρινοῦ ἀδιάκριτου πολιτισμοῦ (σελ. 11) ἐπρεπε νὰ σταθῇ ἀμπαδὸν ὥστε νὰ μὴν περάσουν οἱ Ἑλληνες σ' ἄλλη γλωσσικὴ μορφή. Ἀξίονα καὶ τὸ δημοτικὸν Ρωμῆς (=Ρωμαῖος) εἶναι δίχως ἄλλο γνήσιος ἱστορικὸς καιρὸς τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ ὡς τόσο ὁ Χατζηδάκης τὸ θεωρεῖ προσβολὴ ἢ μεταχειριστὴς τέτιον ὄνομα ἀντὶς τὸ ἐπίσημον «Ἑλληνες» τὸ ξαναγεννησμένον τῶς ὥστε. Πόσους καὶ πόσους γνήσιους ἱστορικούς καιροὺς τοῦ πολιτισμοῦ ὡς τώρα τοὺς ἀνάγκασεν ἡ ἀλλαγὴ τῶν καιρῶν νὰ παρεμείρουν σὲ καινούργια περιστατικά! Οἱ Κινέζοι νὰ βέβαια μετὰ τὸν τρόπον θεωροῦν τὴν ἱστορικὴν παράδοσιν κατὰ αἰῶνα κι' ἀνυπατάτω μὲ κι' ὁ σημερινὸς τους πολιτισμὸς εἶναι ἀνάλογος. Σύστημα τοῦ εἶναι κατὰ πιστωδωρικὸν μετὰ τὸ σύμβολον τῆς ἱστορικῆς παραδόσεως νὰ στερεώναι τὴν ἀν-

ΟΙ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

«ΝΕΟΝ ΑΣΤΥ» 29 τοῦ Νοέμβρη 07, σελ. 3, στήλ. 1.

ΟΙ ΜΑΛΛΙΑΡΟΙ

Πρὸ δεκαετίας, ἔτιν εἶχαν ἐγερθῇ ἡ ἐπεὶ τοὺς νεοεπαπείστους μαλλιαροὺς θέρυθος, οἱ ἀνθρώποι μαλλιαροὺς ἦκουαν, ἀλλὰ μαλλιαροὺς δὲν ἔδλεπαν. Ποῦ εἶνε; ἔλεγον. Ὑπάρχουν; ζοῦν; εἶνε ἀνθρώποι σὺν τοὺς ἄλλους; ἢ τέρατα; ἢ φαντάσματα;

Ἄν εἶχε κανεὶς ἀκόμη καὶ σήμερον τὴν περιέργειαν νὰ τοὺς ἴδῃ,—τὸ ὅποιον δὲν πιστεύω,—εἴμπορουν νὰ ὑπάγῃ προχθὲς τὸ βράδυ εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον. Ἐδίδετο διὰ πρώτην φορὰν ἕνα ἔργον μαλλιαροῦ σηματοφόρου, καὶ ἔλοι οἱ φίλοι, οἱ συνάδελφοι καὶ οἱ ὁμόφρονες ἐμαζεύθησαν νὰ θαυμάσουν καὶ νὰ χειροκροτήσουν. Τὸ ἀκρατήριον αὐτό, τὸ πρωτοφανές, δὲν ἦτο μὰ τὴν ἀλήθειαν πολυάριθμον. Ἡ πλειονοψηφία του ὅμως ἀπετελεῖτο ἀπὸ μαλλιαροὺς

ἢ τοὺλάχιστον μαλλιαρίζοντας. Καὶ μετὰ τὴν ἀλήθειαν, σχετικῶς, δὲν ἦσαν ὀλίγοι. Ἄν κατέβαιναν ἀπὸ τὰ θεωρεῖα καὶ ἀπὸ τὸ ὑπερῶν, θὰ εἴμπορουν νὰ γεμίσουν τὴν πλατεῖαν (9). Ἡ πλατεῖα τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου γεμάτη ἀπὸ μαλλιαροὺς, ἰδοὺ κατὰ τὸ ὅποιον εἴμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς θρίαμβος τῆς ιδέας τους καὶ νὰ τοὺς κάμῃ ὑπερηφάνους. Πρὸ δέκα ἐτῶν δὲν ἦσαν οὔτε εἴκοσι σήμερον μαζεύονται διακόσιοι διὰ μετὰ δέκα ἔτη δὲν θὰ εἶνε δύο χιλιάδες;

Φαντάζομαι, ὅτι τότε θὰ εἶνε δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας ἕνα θέατρον εἰδικῶς διὰ τοὺς μαλλιαροὺς ἢ τοὺς μαλλιαρίζοντας. Πρὸς τὸ παρὸν αὐτὸ μού φαίνεται κάπως δύσκολον. Διακόσιοι ἀνθρώποι δὲν εἶνε ἀρκετοί, καὶ ὅταν μάλιστα οἱ ἑκατὸν ἀπὸ αὐτοὺς εἶνε τσαμπατζήδες. Ἡ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι οἱ μαλλιαροὶ εἶνε φανατικοὶ καὶ ἐνθουσιώδεις, καὶ προχθὲς οἱ διακόσιοι (10) αὐτοὶ ἐθουροδοσαν, ἐφώναζον, ἐχειροκροτοῦσαν καὶ ἐζητωκραύγαζαν ὡς χίλιοι. Ἄλλ' ὁ κ. Οἰκονόμου θὰ ἐπροτιμῶσεν νὰ πληρώσουν καὶ αὐτὸ μόνον δὲν κάμουν—τοὺλάχιστον ὅλοι....

9) Ἀπάντησις στὸν κ. Πάπ.

10) Ὅχι δὲ διακόσιοι! Μεγάλῃ ταῖνονιᾷ δαίχνει ὁ φίλος κ. Σενόπουλος τὸ μέγεθος.

Ἡμποροῦσε λοιπὸν νὰ ἴδῃ κανεὶς εἰς τὸν πορτοφύλλον (11) ἀκρατήριον τῶν «Ἀλυσίδων» νεαροῦς φοιτητάς, γηραιούς καθηγητάς, ἱατροὺς, συγγραφεῖς, ποιητάς, δημοσιογράφους... Αὐτοὶ εἶνε οἱ μαλλιαροὶ ἢ μαλλιαρίζοντες, διόλου φαντάσματα ἢ τέρατα, ἀλλ' ἀνθρώποι ζωντανοί, πραγματικοί, μετὰ κόκαλα καὶ μετὰ κρέας, ὅπως ἐγὼ καὶ σεις. Καὶ ἂν ὑπάρχῃ διαφορά μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, εἶνε εἰς τὴν γλῶσσαν πού ἐμιλοῦν καὶ πρὸ πάντων πού γράφουν. Π. χ. λέγουν «τῆς πρόληψης» ἐκεῖ πού λέμε «προλήψεως», λέγουν «ἐθνικὰς γλώσσας» ἐκεῖ πού λέμε «ἐθνικῆς γλώσσης», καὶ προσφέρουν «σύμπολον» (12) ἐκεῖ πού προσφέρουμεν «σύμβολον». Αὐτὰ ὅλα τὰ κάμνουν ἀπὸ μιάν ἰδέαν. Εἶνε λοιπὸν ἀνθρώποι τῆς ιδέας, καὶ αὐτὸ τοὺς χωρίζει κατὰ βάθος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τοὺς κοινούς, μετὰ τοὺς ὁποίους εὐρίσκονται εἰς πόλεμον. Κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως συμφωνοῦν μετὰ τοὺς ἄλλους, καὶ στοιχηματίζω ὅτι ἔ-

11) Ὁ φίλος κ. Σενόπουλος σὺν εἰμὸς ἄντρας, δὲν μποροῦσε νὰν τὸ κρύψῃ πὼς τὸ ἔργον χειροκροτήθηκε ἀδιάφορον τῶρα ἂν ὁ φίλος μεταφράσῃ, γιὰ λόγους πού ὁ ἴδιος τοὺς ἔχει, τὰ χειροκροτήματα οἱ θάουδο.

12) Πῆμα. Κανένας οὐτε πρόφερε οὐτε ἔγραψεν ἱσμεν σήμερον τὸ σύμπολον. Στὸ βόλον λέμε καὶ σὺμβολον γράφουμε ὅλοι.

τίπραξή του πρὸς νεωτερισμούς. "Αν τέτιες θεωρίαι καθὼς τῶν Κινέζων γενικεύοντοσαν στὴ δυτικὰ Ἑ-
βρώπη, τότες θὰ εἶχαμε ὡς στὰ σήμερὰ ἀκόμα ἀ-
πολυτισμὸ, εἰλωτισμὸ, δικαστικὰ βάσανα, καὶ τόσα
ἄλλα ὡς στὰ σήμερὰ ἀκόμα, ὅπως στὸ μεσαιῶνα
καὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ ξαναγεννηματοῦ (Renaissance),
θὰ μεταχειρίζομασθε τὰ λατινικὰ ὡς γενικὸ (λόγιο,
ἐπίσημο) δηλωτικὸ ὄργανο.

(ἀκολουθαίει συνέχεια)

ΛΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

μεταφραστής

ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΤΟΥ ΒΙΡΓΙΛΙΟΥ*

(Μετὰφρ. Κ. ΜΕΥΤΟΚΙΝ)

Καὶ τί γιὰ τ' ἄστρα θένα πῶ, καὶ τί γιὰ τὰ δροσάπια
Τοῦ χειμῶνος; Τί γι' αὐτὰ ποῦ πρέπει νὰ προσέχουν
Οἱ ἄνθρωποι, σὰ γέρονται μικρότερες οἱ μέρες
Κ' οἱ ἔσπετες μαλακότερες; ἢ τὸν καιρὸ ποῦ φεύγει
Ἡ ἀνοιξὴ ἢ βροχάμενη καὶ σὴν ἀναροῦσαινε
Τὰ στακτωμένο γέννημα στοὺς κήπους καὶ γουσκόνουν
Στὸ φλέστρο τους τὸ πρῶτον γυλάτερὰ τὰ σπύρια;
Ἐγὼ σὺν γὰρ, καὶ ἄρου ὁ γεωργὸς ἐπῆρε στὰ χωράφια
Τὰ κίτρινα τὸ θεριστὴ καὶ ἄρου εἶχε σπᾶσει καὶ ὅλας
Κροτάφι ἀπ' τὰ λιγὰθνα τὰ φλέστρα, τῶν ἀνέμων
Εἶδα πορτοῦθε ὁρμητικὰ ν' ἀνταμωθῶν οἱ μάχες,
Πῶ ἀναπελοῦσαν τὰ ἀσπερὰ τὰ πολυβραμένια
Ἀπὸ τὰ βάθη, ἔξορξον, τὰ φέρον ὀρθοντὰς τα'
Με μῆτρο ἀνεμοστρόφοῦλα τινάλαστρο τὸ φλέστρο
Καὶ τὸ πετούμενο στοῦ παῖδρος ὁ χειμῶνας ὅμοιο.
Πλῆθος ὁρμητικὸ νερὰ σὺν γὰρ πλάκουν καὶ ὅλας
Τὸν ὄρεον, καὶ τῆς κίτρου ὁρμητικὸν κοιλυμόνον
Γνέφια, ποῦ ἀπὸ τὸ πέλιον μαζεύονται γιομάτα
Μαῦρες, βροχάδες, καὶ κελὶ ὁ τρέφῃλος αἰθέρας,
Καὶ τὰ χαρούμενα σπαστὰ καὶ τῶν βοδιῶν οἱ κόποι
Σαλπάζουν στὰ δαστὰ νερά, γιομίζουν τὰ χαντάκια,
Φουσκόνουν στὸ κρεβάτι τους οἱ ποταμοὶ καὶ βράζει
Με τὰ φερισμένο κῆμα τῆς ἡ θάλασσα βροχῶντας.
Ὁ Αἰῶς με χέρι ἀσφατερό μετ' ὧν γεφυρῶν τὸ σκότος
Ρίχνει τὰ στραποπέλεκα. Μάρας οἰσμός ταράζει
Τὴ γῆς. Τὰ γέφυρα χάθηκαν καὶ ὁ ταπεινὸς ὁ δρόμος,
Σ' ὅλον τὸν κόσμον, τὴν καρδίαν τὰνθρώπων σιγῶναι
[χάμουν.

Αὐτὸς με βόλι φλογερὸ τὸν Ἄθω ἢ τὴν Ροδόπη,
Ἡ τὰ Κεραῖνα τὰ ψηλὰ χεῖπ' διπλόνει ὁ Νότος,
Ὡς καὶ βροχάδες οἱ πικνές, καὶ τώρα κλαῖν τὰ δάσα,
Καὶ τώρα κλαῖν καὶ οἱ γαλοὶ μετ' ἀπεικὰ φουσκῶναι.
Αὐτὸ φοβούμενος καὶ σὺ θένα τηρᾷ τοὺς μῆνες
Καὶ τοὺς πλανήτες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποῦ τοῦ Κρόνου
[τῆστρο

* Κοίταξε ἀριθ. 280 καὶ 281.

Ἀποτραβίεται τὸ ψυχρὸ, καὶ ἡ φλόγα τῆς Κυλίνης
Μετ' ἐπεγυρίσματα στὸν οὐρανὸ πλανιέται.
Τὸ πρῶτον ἀπ' ὅλα τοὺς θεοὺς θένα τιμᾷ καὶ κάθε
Χρονὴ θὰ κάνει τῆς τραγῆς τῆς Δήμητρος θυσιᾶς
Στὸ χόρτο τὸ γελάμενο προσφέροντάς τις πάντα,
Σύντα σωθῶν τῆς χειμωνιάς οἱ τελευταῖες ἡμέρες
Καὶ ἀρχίσει καὶ ὅλας ἡ ἀνοιξὴ μετ' ὅλας καλοκαίριες.
Παρεῖα εἶνε τότες καὶ τῆς γῆς, καλὸτάτα τ' ἀκράτα,
Τότες καὶ οἱ ἄνθρωποι εἶνε γλυκοὶ καὶ οἱ ἰσκιὲς πικρὲς στὰ
[δρυ.

Σένα ὡς λατρεύει, ὡς Δήμητρα, τοῦ κήπου ἡ νεολαία
Ὅλη καὶ σὺ γὰρ λόγον τῆς ὡς λυώνεις τὴν κερήθρα
Στὸ γάλα καὶ στὸ νόστιμο τὸ χάρισμα τοῦ Βάκχου.
Καὶ τρεῖς φορὲς ὁλόγυρα στοὺς ποδὲς καρποῦς ὡς ἔρθει
Τὸ θῦμα τὸ εὐτυχιστικὸ ποῦ θὰ τὸ συνοδεύουν
Συντρόφοι ἀναγαλλιάζοντας καὶ ὅλοι οἱ τραγουδιστάδες
Μετ' ὅλας φωνῆς τους κρίζοντας τῇ Δήμητρα στὰ σπύτια.
Κοὶ κόσσα κάτω ἀπ' τὸν οὐρανὸν τ' ἀστάρη ὡς μὴν ποθῶσει
Κανέας, ἢ γὰρ τῇ Δήμητρα δὲ στεφανώσῃ πρῶτα
Μ' ἰδρὺν πλεχτὸ τὸ μέτωπο καὶ ἴσως πρὶν δὲν κάνει
Ἀσύντατα κουνήματα καὶ ἂν εἶπαι τραγοῦδια.

Γιὰ νὰ μπορούμε καὶ ὅλα ἐμεῖς μετ' ὅλας σημεῖα
Τοῦτα νὰ προγνωρίζουμε: κήφες, βροχὲς καὶ ἀνέμους
Ποῦ τὲς κοινάδες ὁδηγοῦν, ἐδιώρισε ὁ πατέρας
Ὁ Δίας τί τὸ μηνιατικὸ φεγγάρι θὰ ὁρμητεύει,
Μετ' ὅλας ἄστρας πλέκουν οἱ νοτίες, σὺν γὰρ τί βλέπει ὁ
[ἐργάτης,

Τόμον κρατεῖ σιμώτερα στοὺς σταύλους τὰ κοπάδια
Ἀμέσως σὰ θὰ σηκωθῶν ἀνεμικές, ἢ ἀρχίζει
Ἀνέμωχο τὸ μάλα τῆς ἡμέρας νὰ φουσκῶναι,
Καὶ σὰ ψηλότερα βουτὰ ν' ἀκούγεται ὅλας κρότος
Ξερός. ἢ ἀνακατόνεται σὰ μακρινὰ ἀντηχῶντας
Οἱ ἀερογυλῆς καὶ τοῦ δρυμοῦ περσεύει τὸ μουροῦρι.
Καὶ μεταβιάς τὰ πόδια σκαρὰ φιλᾷ τὸ κῆμα,
Σὰ γλῆφες βουτανάριες πετοῦν ἀπὸ τῆς μέσης
Τῆς θάλασσας καὶ στοὺς γαλοὺς τὰ κρόματά τους
[φέρουν,

Παίζουν στὴν ἔρη κολιμπί καὶ τὴν γνωστὴ τὴν λίμνη
Ρωδιοὶ ἀπαφίνουν καὶ πετοῦν παρόντων ἀπὸ τὰ γνέφια.
Σὺν περμεῖονται ἀνεμοὶ σὺν γὰρ θὰ βλέπει καὶ ὅλας,
Ἄστρα νὰ χύνονται μ' ὀρμητὴ, καὶ σὴς νυχτὸς τὸ σκότος
Ὅπισθον τους ν' ἀσπερολογῶν μακρὲς ἀράδες φλόγα,
Σὺν γὰρ ν' ἀεροστέκεται τὰνάλαστρο τὸ χροῦδι
Καὶ τὰ πεσμένα τὰ κλαριά, καὶ σὺν νερῶν τὴν ὄρη
Νὰ παυνοῦν πλεονέμενα φεγγά. Μὰ σὺν ἀσφάττει
Ἀπὸ τὸ μέρος τ' ἀεροκοῦν Βορρᾶ καὶ σὰ βροντᾷ
Τοῦ Εὐρου καὶ τοῦ Ζέφυρου τὸ σπῆν τότε οἱ κήποι
Ἐπλεξαν, πέες, μ' ὀλόγυμες τὲς σοῦδες, καὶ ὅλοι οἱ
[γαῖτες

Στὴ θάλασσα τὸ γερὸ παννὴ μαζεύουν. Καὶ ποτὲ τῆς
Ἀντιοποιήτα ἢ βροχὴ δὲν ἔβλαψε: ἢ τὴν φεύγουν,
Ὅταν ἀνασηκῶνται, τὰνάλαστρο τὰ γεράνια
Στὲς λαγγαδιὲς τὲς χαμηλές, ἢ μ' ἀνοιχτὰ τὰρθούνια
Κοπάζοντας τὸν οὐρανὸν ρουφᾷ ἡ δαμάλα ἀέρα,
Ἡ γύρου στὰ λιμνὰ πετᾷ λαλῶντας χελιδόνι,

Κ' οἱ βοθρακοὶ τὸ μάλα τὰρχαλο στὸ βάλλο γάλλον,
Καὶ ἀπ' τὸ κελλάρι τὸ κρουφὸ βγάξει σὺν γὰρ ταῦτα του,
Περωνίας πάντα στὸ στενὸ τὸ δρόμο τὸ μυρμηγκί,
Κ' ἡ δόξα πίνει τὸ νερό, καὶ οἱ κόρακες φουσκᾶν
Γιγίζοντας ἀπὸ βοσκὴ σὺν τὸ μεγάλο ἀσκέρι
Μετ' ὅλας φτεροῦγες ἔκτοπα πολλὴν ἀντάρα κάνουν.
Τὰ διάφορα πετούμενα τοῦ πέλαγου καὶ ἐκεῖνα
Ποῦ περπελοῦν στὰνάλαστρο βιβάρια τοῦ Καῦστρου,
Ὅλογυρα ἀπὸ τ' Ἀσιακὰ λειβάδια, θένα βλέπει
Νὰ χύνουν ἄσπερες βροχὲς στοὺς γαλοὺς τους μετ'
[ζήλια,

Καὶ ποτὲ τὸ κεφάλι τους σὰ κῆματα νὰ γδόνουν,
Πότε νὰ τρέχουν σὰ νερά, χωρὶς νὰ λιγοστεύει
Ἡ ἀσπιδὴ τοῦ λεονίσματος, μετ' ὅλας ἀλλοματῶν τους.
Κράζει βροχάδες καὶ ἡ μακρὴ κορυφὴ μετ' ὅλας πύρα
Φωνή, καὶ μόνη παρπατῇ στὸ στεγνῶν ἄντρο.
Καὶ μάλιστα καὶ οἱ κορασιές, ποῦ τὸ μαλλὶ τὴν νύχτα
Γρένουν, γιγίζον τὸν καιρὸ τὸν ἀσκημο σὰ βλέπουν
Τὸ λάδι νὰ σπινθοροῦν στὸν ἀναμμένο λῆγρο
Καὶ νὰ μορφῶνται σπαστὲς καυκάδες στὸ φεγγί.

Καὶ ἀπ' τὴν βροχὴ θὰ νὰ μπορούς τὲς ξαστεριές ποῦ
[ἀρχίζουν

Καὶ τὲς λιακάδες νὰ προῖδεις, καὶ ἀπὸ σημάδια βέβαια
Νὰ τὲς γνωρίζεις: ἐπειδὴ τῶν ἄστρων τότε ἡ λήμνη
Ἀπὸ θένα φαίνεται ὁρατὴ: σὰ βγαίνει τὸ φεγγάρι
Στὴν κοκκινάδα τοῦ ἀδερφοῦ δὲ θένα ἐποταγμένο
Ἀπὸ θὰ γυρίζουν σὺν γὰρ φιλὰ σὺν ἀροποῦναι
Στὸν οὐρανὸν καὶ στοὺς γαλοὺς, στὸ χλιαρὸ τὸν ἥλιον,
Ἀπὸ θὰ ν' ἀνοίγει τὰ φεγγά τὰ γαλῆμον τὸ δρυμο
Τῆς Θέουδας: καὶ νὰ σκαρποῦν δὲ θὰ θνητοῦνται οἱ
[χοῖροι

Τῆδε τὰ χερσὶν μετ' ὅλας τῶν σπῆν.
Μὰ τότες πέφτουν χαμηλὰ τὰ γνέφια καὶ σὺν κῆμο
Ἀπλόνονται καὶ βλέποντες τὸ κῆμα τοῦ ἡλίου,
Ἀπ' τὴν ψηλότερη κορυφὴ, τοῦ κῆμον ἢ κοκκινῶναι
Τὰ βροδιὰν τραγοῦδια τῆς ἀρχίζει. Σαυὰ οἶνε
Ὁ Νῆος ψηλοπέτατος στὸ νεροῦν ἀέρα
Κ' ἡ Σκύλλα γὰρ τὴν πορφυρὴν τὴν κόρη τιμωρεῖται
Ὅσον καὶ ἂν σκίσει γαῖοντες ἐκεῖνη τὸν αἰθέρα
Τὸν ἀλαφρό, νὰ τὸς ὁ ἔκτορος ὁ φοβερός ὁ Νῆος
Μετ' ὅλας τὴν κνήκῃ μετ' ὅλας μετ' ὅλας.
Κ' ἐκεῖ ποῦ ὁ Νῆος χύνεται σὲς ὕδρες, γαῖοντες ἐκεῖνη
Γοργᾷ, καὶ σκίσει τὸ φεγγά τὸν ἀλαφρόν αἰθέρα.
Τότες τρεῖς τέσσαρες φορὲς ἀπὸ τὸ πλοκομένο
Λαροῦνται τοὺς οἱ κόρακες φωνῆς καθάριες βγάζον,
Καὶ σὲς ψηλές τους τὲς μουῖες, δὲν ἔξερν γὰρ ποῖα
[γλῆκα,

Καλὸς εἶναι περσότερο παρὰ ὅσο σιγῶναι, ὅσον
Μετὰ σὰ φύλλα ἀλλήλων τους σὺν γὰρ κῆμον ἀντάρες,
Καὶ ξαναβλέπουν μετ' ὅλας, σὺν παῖον οἱ βροχάδες,
Τὰνάλαστρο τὰ τέκνα τους καὶ τὴν γλῆκα φιλᾷ τους.
Καὶ δὲν πιστεύω ἀληθινὰ πῶς θεοὶ ἔχουν γῆση,
Ἡ γνώση τῶν μελλάντων περσότερη, μὰ βέβαια
Σὺν οἱ φουρτοῦντες καὶ οἱ ἄσπετες νοτίες τὸ δρόμο
[ἀλλάζουν,

φυγαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸ θέατρον μετ' ὅλας ἰδέαν, ὅτι οἱ
«ἐλυσίδες», ἐκτὸς τῆς «ἐθνικῆς τῶν γλώσσας» εἶνε
τὸ «σύμπλοκ» τῆς δραματικῆς «πρόληψης».

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

«LE MONDE HELLENIQUE» 30 No-
vembre (v. s.) 07, σελ. 2, στήλ. 2.

SOIRÉE ATHÉNIENNE

Les Chaines, de M. Tangopoulo jouées au Théâtre
Municipal par la troupe Oeconomou.

M. Tangopoulo, par la bouche des pen-
sionnaires de M. Oeconomou, nous a a-
dressé mardi soir le petit discours suivant:

«J'accuse le rousfet, ce billet de fa-
veur du parlementarisme, d'être la cause
du mal dont souffre la Grèce: j'accuse les
représentants du peuple de berner le dit
peuple pour se faire porter au pouvoir, et
je déclare que pour la régénération de no-
tre pays, nous devrions adorer la vérité,
toute la vérité, rien que la vérité.....»

Toutes ces phrases ne sont pas bien
neuves, mais elles font toujours de l'effet
sur les masses si j'en juge par les accla-

mations, les hurlements et les miaule-

L' AUTEUR DES «CHAINES»
(D'après une caricature de Galani)

ments qui ont salué toutes les fins d'acte
de la pièce de M. Tangopoulo dans a-
quelle une jeune vierge, qui semble sor-
tir de quelque pièce d'Ibsen (13), mais qui
a le tort d'être trop raide et trop plate, re-
présente la vérité. Au surplus vous pen-
sez que si la vérité avait plus de charmes
elle aurait dans le monde plus d'adora-
teurs; nous avons toujours eu le tort de
ne jamais nous emballer pour des symbo-
les qui ne sont même pas rembourrés de
coton. Fait digne de remarque: la jeune
vierge de M. Tangopoulo n'a pas pris des
leçons de grec dans le Nouma (14).

Par exemple, la salle est tout à fait
peuple; une salle qui a banni l'élégance et
le vernis mondain que blâme la vérité.
Pas l'ombre d'un habit noir ou d'un smo-
king. Je vois bien dans le loges quelques

13) Σ' αὐτὴ τὴν πρώτην ἰδέαν ποῖος ἔκλεψε; Ὁ «Μον-
de Hellenique» τὸν κ. Ξενοπούλου ἢ ὁ κ. Ξενοπούλος τὸ Μον-
de Hellenique; «Οἱ μερομηνίες μᾶς βγάδουν κλέφτη τὸν κ.
Ξενοπούλου καὶ λυπούμαστε».

14) Vous avez raison, mon cher ami.